

مفهومی نو از «بازرگان» پس از ۷۰ سال

کار را به چند بخش تقسیم و فعالیت‌ها را به صورت تخصصی ادامه دهیم، به همین دلیل قانون را در چهار بخش در یک فرایند مشاوره‌ای و پژوهشی به بررسی گذاشتیم. یک بخش شامل کلیات قانون از جمله تجار، تکالیف آنها، عملیات و قراردادهای تجاری، بخش دیگر اسناد تجاری بود که سفته و برات و ... را دربر می‌گرفت. بخش سوم شامل شرکت‌ها و بخش چهارم حقوق و مقررات ورشکستگی را شامل می‌شد و بر این اساس، چهار استاد حقوق دانشگاه را که در این زمینه‌ها متخصص بودند، انتخاب کردیم.

ضمن آنکه این اساتید خودشان تحقیقاتی را به عمل آورده بودند از آنها خواستیم که در اولین گام نظر صاحب‌نظران، نهادها و اشخاص ذیربط را جویا شوند، این افراد فهرستی را تهیه و در اختیار ما قرار دادند و ما از افراد مختلف درخواست کردیم که نقطه نظرات خود را برای اصلاح ارائه دهند.

به این ترتیب، پس از جمع‌آوری نظرات مختلف کلیدی، اصول کلی برای ادامه کار فراهم شد و مجریان براساس نظرسنجی صورت گرفته، همچنین مطالعاتی که انجام شد از جمله مراجعه به متون حقوقی کشورها و حقوق فراملی نظیر کنوانسیون‌ها و قراردادهای نمونه که در زمینه قانون تجارت وجود دارد، یکسری اصول راهبردی را پیشنهاد دادند که در شورای بازرگانی بحث و به عنوان چارچوب و محورهای کار تدوین شد و حاصل آن گزارشی بود که در زمستان سال ۱۳۸۱ به دولت ارائه شد. در واقع، در این مرحله از کار ابعاد اصلاح قانون تجارت و محورهایی که باید در آن دنبال شود، مشخص شد.

● نظر دولت در این رابطه چه بود؟

○ یکی از بحث‌هایی که در ابتدا وجود داشت این بود که شاید بتوان با تغییرات جزئی در قانون تجارت، اصلاحاتی را انجام دهیم، اما پژوهش‌ها نشان می‌داد اگر چه قانون فعلی تجارت ظرفیت‌های خوبی دارد و تا آنجا که ممکن است می‌توان از این ظرفیت‌ها استفاده کرد، اما با اصلاحات جزئی نمی‌توان نیازهای اصلی در جهت انطباق فضای کسب و کار با تحولات جدید اقتصاد نوین را تأمین کنیم. خوشبختانه دولت با دامن‌اندازی اصلاحات موافقت کرد و این تکلیف را برای وزارتخانه تعیین کرد که پیش‌نویس مواد را با همان ابعاد و اصول تهیه و به هیأت دولت ارائه کند. عملاً از تیرماه ۱۳۸۱ تا خرداد ۱۳۸۲ موفق شدیم پیش‌نویس

تصویب قانون تجارت به سال ۱۳۱۱ باز می‌گردد، اگر چه در سال ۱۳۴۷ این قانون مورد اصلاح قرار می‌گیرد اما عمده اصلاحات آن مربوط به بخش شرکت‌های سهامی عام و خاص بوده و با گذشت حدود ۷۰ سال از عمر آن دیگر جوابگوی نیازهای روز تجاری با توجه به تحولات جهانی نبود، در نتیجه اصلاح و بازرگانی قانون تجارت به‌عنوان یک ضرورت در سال ۱۳۸۰ مورد توجه قرار می‌گیرد و وظیفه بازرگانی آن در ابتدا به وزارت امور اقتصاد و دارایی سپرده می‌شود اما در تیر ماه سال ۱۳۸۱ براساس مصوبه هیأت وزیران، وزارت بازرگانی به‌عنوان مجری بازرگانی و اصلاح قانون تجارت با همکاری سایر دستگاه‌ها تعیین می‌شود. در حال حاضر، بیش از ۶۵۰ ماده از این قانون مورد بازرگانی و اصلاح قرار گرفته و پیش‌بینی می‌شود، پیش‌نویس نهایی آن تا پایان سال به اتمام رسیده و به دولت ارائه شود.

در این باره گویی را با دکتر «شمس‌الدین حسینی» مدیر کل دفتر مطالعات اقتصادی معاونت برنامه‌ریزی و بررسی‌های اقتصادی وزارت بازرگانی و عضو کمیته بازرگانی قانون تجارت انجام دادیم.

● برخی از صاحب‌نظران بر این باورند که در پیش‌نویس اصلاحیه قانون تجارت که توسط وزارت بازرگانی تهیه شده تمام ملاحظات در نظر گرفته نشده است، به طور کلی می‌توانید بگویید روند بررسی لایحه اصلاحیه قانون به چه صورت آغاز و تا چه حد از دیدگاه صاحب‌نظران و بخش خصوصی در آن استفاده شده است؟

○ اصلاح قانون تجارت طی فرایندی آغاز شده است که در قالب آن نیز این کار ادامه دارد. ماموریت بازرگانی و تهیه لایحه اصلاحیه قانون تجارت براساس مصوبه هیأت وزیران در تیرماه ۱۳۸۱ به وزارت بازرگانی سپرده شد، در اولین گام برای اصلاح قانون تجارت یک شورای راهبردی با حضور چند گروه از متخصصین، صاحب‌نظران و اساتید دانشگاه از جمله اساتید حقوق تجارت، صاحب‌نظران در امور تجارت، امور صنعت، امور بانکی و امور شرکت‌ها تشکیل شد. با بررسی و مشورت‌هایی که در این شورا داشتیم به این نتیجه رسیدیم که قانون تجارت در واقع مجموعه‌ای از قوانین مربوطه تجاری است و باید

مواد قانون تجارت جدید با زبان فارسی روان و قابل درک برای عموم فعالان اقتصادی به نگارش درآمده است تا شبه‌های ایجاد نشود

نقاط برجسته این بود که فضا و فرآیندهای تجارت الکترونیکی در قانون پوشش داده شود. به عنوان مثال، اسناد تجاری الکترونیکی، دفاتر تجاری الکترونیکی و حتی برگزاری مجامع امور شرکت‌ها به صورت الکترونیکی پیش‌بینی شده است.

هر چند در تجارت الکترونیکی ما قانون داریم و در آن پشتیبانی لازم از امضای الکترونیکی و داده‌پیام به‌عنوان یک سند محکمه پسند ایجاد شده است ولی این پشتیبانی حقوقی باید در قوانین مختلف دنبال شود، مثلاً در بحث شرکت‌ها یکی از بحث‌های اساسی تشریفات برگزاری مجامع و حضور فیزیکی افراد است، ما

در اصلاح قانون تجارت تلاش کردیم برگزاری مجامع شرکت‌ها در قالب ویدئو کنفرانس را تبیین کنیم، در واقع، همیشه این رویکرد را داشتیم که به فرآیندهای الکترونیکی در کسب و کار تجارت قابلیت اجرا و ضمانت حقوقی بدهیم.

● یکی از موارد انتقادی به قانون تجارت فعلی، خلاء قانون در خصوص تشکیل کنسرسیوم‌ها و همچنین بحث انحلال و ادغام شرکت هاست، در بازمینی قانون این نکات چگونه دیده شده است؟

○ از نکات مهمی که در بازرگاری قانون تجارت مطرح بود ایجاد باب جدیدی تحت عنوان گروه های اقتصادی منافع مشترک است که در واقع بحث کنسرسیوم ها و "جوینت وینچرها" را تحت پوشش قرار می دهد. همچنین بایی را به شرکت‌های مادر و وابسته اختصاص دادیم که چه تعریفی دارد و ارتباطشان با یکدیگر و اشخاص ثالث باید به چه ترتیبی باشد. باب مستقل و جدیدی را نیز به ادغام و تجزیه شرکت ها اختصاص دادیم. خصوصی سازی یکی از روش‌های مرسوم‌اش که در کشورهای موفق به آن توجه شده، همین ادغام و تجزیه‌است و با وجود آنکه در قانون برنامه سوم توسعه بحث ادغام و انحلال به‌عنوان یک راهکار خصوصی سازی مطرح شده اما در قانون فعلی تجارت و هیچ یک از قوانین ما پیش‌بینی نشده است، هر چند در برنامه چهارم توسعه به‌آن اشاره شده‌است اما به گستردگی که قانون تجارت به آن پرداخته، نیامده است.

در پیش نویسی قانون جدید تجارت تصریح شده یک بنگاه به صرف توقف از پرداخت دیون ورشکسته اعلام نشود و از طرف دیگر اگر بنگاهی ورشکسته شد، فعالیت آن متوقف شود

باز تعریف ورشکستگی برگزاری مجامع شرکت‌ها از طریق ویدئو کنفرانس تبدیل مجازات کیفری به محرومیت‌های مدنی باز تعریف مفهوم تاجر در نظر گرفتن شرایط ادغام شرکت‌ها و در مجموع شفافیت مناسبات تجاری و تجارت توسعه محور روح قانون جدید تجارت را شکل می‌دهد

اولیه مواد قانون تجارت را تهیه کنیم، تعداد مواد قانون بالغ بر هزار ماده است. وقتی این پیش‌نویس به دولت برده شد، دولت با این موضوع منطقی برخورد کرد و با اشرافی که اعضا دولت داشتند، می‌دانستند که فرآیند اصلاح، تأیید و تصویب لایحه در دولت نمی‌تواند با روال معمول آن صورت گیرد، زیرا لایحه در دولت به کمیسیون تخصصی سپرده می‌شود و قانونی که بالغ بر هزار ماده است، خیلی طول خواهد کشید. در نتیجه، تصمیم دولت بر این شد که کمیسیون ویژه‌ای از وزرا به مسوولیت وزیر بازرگانی و با عضویت وزیران امور اقتصاد و دارایی، کار و امور اجتماعی، تعاون، دادگستری و همچنین

معاونین رئیس جمهوری در امور حقوقی و مجلس و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تشکیل شود، این کمیسیون ویژه برای آنکه فرایند تخصصی کار دنبال شود، یک کمیته تخصصی که معمولاً در سطح معاونین وزرا هستند و همچنین متخصصین امور تجارت، امور شرکت‌ها، امور حسابرسی، بانکی و اقتصاد بازرگانی را به‌عنوان کمیته فرعی مشخص کرد.

● در تدوین قانون جدید آیا به مقولاتی از قبیل جهانی شدن، تقاضای ایران برای عضویت در سازمان تجارت جهانی، تجارت الکترونیکی، خصوصی سازی و بحث سرمایه‌گذاری خارجی و ... پرداخته شده است؟

○ در اصلاحیه قانون تجارت ما یک سری از اهداف را دنبال کردیم. یکی از مهمترین اهداف کلی ما که در مصوبه هیات وزیران نیز آمده، اصلاح ساختار فضای حاکم بر فعالیت‌های صنعتی و تجاری و بسترسازی برای رشد و شکوفایی صادرات بود که در این راستا، تطبیق قانون تجارت را با تحولات نوین جهانی هدف قرار دادیم.

وقتی از اقتصاد نوین صحبت می‌کنیم حاصل برآیند دو روند سازگار است: یکی از این روندها دانش بر شدن فعالیت‌های اقتصادی و در واقع، فراگیر شدن انقلاب فناوری ارتباطات و ICT است و دیگری فرایند جهانی شدن است. در بخش دانش بر شدن کسب و کار الکترونیکی و به موازات آن تجارت الکترونیکی مد نظر است، یکی دیگر از

تجارت الکترونیکی، خصوصی سازی و بحث سرمایه‌گذاری خارجی و ... پرداخته شده است؟

● یکی دیگر از موضوعات مهم در قانون تجارت فعلی مشکلات ناشی از مقررات و قوانین ورشکستگی است که جوابگوی نیازهای روز نیست. در این زمینه چه تغییراتی داده شده است؟

○ یکی از اقدامات مهم که در بازنگری قانون دنبال آن بودیم، سالم‌سازی فضای تجاری است. باتوجه به آنکه قوانین ورشکستگی مورد تجزیه و تحلیل اساسی قرار گرفته است، شفاف سازی فضای تجاری نیز مورد توجه بوده است. به‌عنوان مثال، در قانون تجارت، تجار اعم از حقیقی و حقوقی مکلف به ثبت شده‌اند.

در حال حاضر، در بحث ورشکستگی تعریف به‌گونه‌ای است که بسیاری از شرکت‌هایی که واقعاً قدرت ادامه فعالیت دارند را مشمول می‌کند و از سوی دیگر، بسیاری از شرکت‌ها و بنگاه‌ها و یا به عبارتی خیلی از تاجران که ورشکسته شدند و ادامه فعالیت آنها به حقوق اشخاص ثالث لطمه می‌زند را به دلیل عدم شفافیت و نبود نظام اجرایی لازم از گردونه فعالیت‌های اقتصادی خارج می‌کند. در بازبینی قانون تلاش بر این بوده است که در مقررات ورشکستگی این مشکل اساسی پاسخ داده شود یعنی از یکسو فرایندی پیش‌بینی شود که یک بنگاه به صرف توقف از پرداخت دیون ورشکسته محسوب نشود و از طرف دیگر، اگر بنگاهی ورشکسته شد کماکان به فعالیت خود ادامه ندهد که اشخاص ثالث ضربه ببینند.

● در بخش جرائم و مجازات‌ها چه پیش‌بینی‌هایی شده است؟

○ از آنجایی که مبالغ جرایم تجاری به سال‌ها پیش باز می‌گردد، می‌توان گفت عملاً کارایی خود را از دست داده است در اصلاحیه قانون ضمن آنکه به بازنگری این ارقام پرداخته شده است سعی شده به سمت جرم‌زدایی حرکت کنیم و به جای مجازات‌های کیفری، محرومیت‌های مدنی را پیش‌بینی کردیم.

● روند رسیدگی به جرایم نیز کاهش خواهد یافت؟

○ از آنجاییکه در فضای کنونی کشور به سمت جرم‌زدایی حرکت می‌کنیم، این مهم در قانون تجارت نیز دنبال شده است و به دلیل همین حساسیت، وزیر بازرگانی از رییس قوه قضاییه خواستند که نمایندگانی را به این منظور معرفی کنند در واقع در کمیته‌های کارشناسی نمایندگان قوه قضاییه هم حضور دارند، به عبارتی تلاش شده است که جرم‌زدایی صورت گیرد و آنجایی که لازم

است، تسریع‌هایی در چارچوب رویه‌های قضایی کشور پیش‌بینی شده است، حتی برخی از مواردی را که لازم است برای جلوگیری از هزینه‌های اقتصادی خارج از نوبت رسیدگی شود، مد نظر قرار گرفته است.

● آیا قانون تجارت از ضمانت اجرایی لازم برخوردار است؟

○ قانون تجارت فعلی هم در قالب مجازات‌های حبس و هم جریمه‌های نقدی ضمانت اجرایی لازم را پیش‌بینی کرده است، قانون فعلی تجارت چون به سال‌ها پیش باز می‌گردد، ارقام جرایم نقدی آن قابلیت خودشان را از دست داده‌اند و از طرف دیگر، رویکرد امروزی قضایی کشور در مجازات‌ها، تبدیل مجازات‌های کیفری به محرومیت‌های مدنی است. به‌عنوان مثال اگر مدیر و تاجر مرتکب خلافی شود، به جای زندانی کردن آن یا حتی جریمه‌نقدی می‌توان آنرا از مدیریت‌عزل نمود.

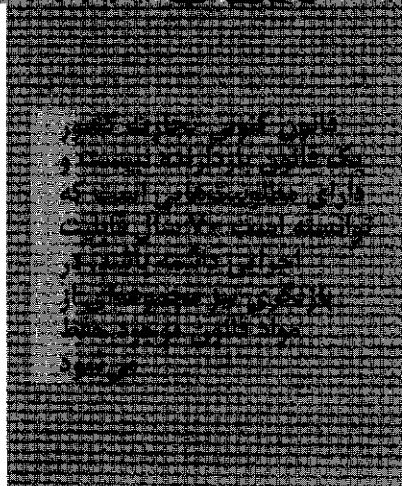
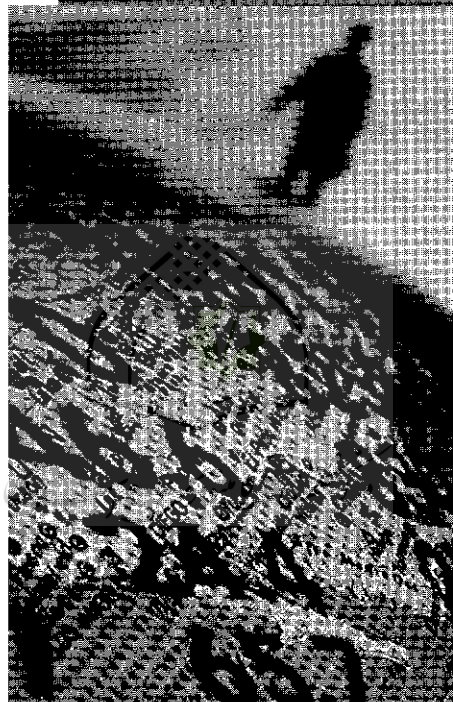
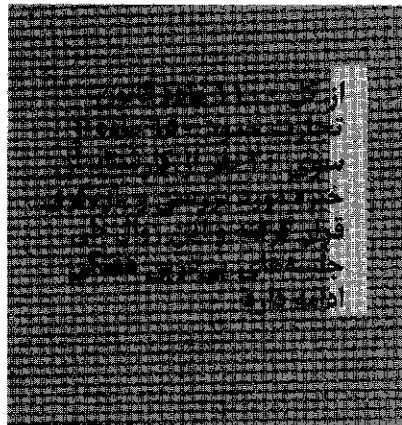
● آیا با عزل یک مدیر بخش خصوصی باعث تعطیل آن شرکت نمی‌شویم؟

○ البته مجازات‌ها بستگی به جرم دارد و همه اینها تعریف شده است، اینگونه نیست که تمام مجازات‌های کیفری و نقدی حذف شود و جای آنرا محرومیت‌های مدنی بگیرد. در واقع تلاش شده است آنجایی که مفید است به جای مجازات کیفری و نقدی محرومیت مدنی متناسب با سطح جرم پیش‌بینی شود.

● آیا در تدوین قانون جدید پیش‌بینی شده است که قانون به گونه‌ای نوشته شود که تفاسیر مختلف جلوگیری شود؟

○ تا جایی که توانستیم تلاش کردیم از برخی تعاریفی که در قانون ارایه شده است، ابهام‌زدایی کنیم و خیلی از مفاهیم را متناسب با تحولات روز و تحولاتی که در کنوانسیون‌های بین‌المللی پدید آمده توسعه دهیم، البته به این نکته که قانون تدوینی با نظام حقوقی کشور و حقوق مدنی سازگاری داشته باشد را نیز مدنظر داشته‌ایم، به‌عنوان مثال، در حال حاضر تعریفی که از تاجر در قانون تجارت ما شده مبتنی بر شخص حقیقی است، حال آنکه ما سعی کردیم این مفهوم به‌گونه‌ای توسعه پیدا کند که بر محوریت شخص حقوقی استوار باشد.

در بازنگری قانون تجارت تلاش شده است از زبان فارسی صحیح و روان و قابل درک برای عموم استفاده کنیم و تا آنجا که ممکن است به‌گونه‌ای نگاشته شود که شبهه‌های ایجاد نکند و

نیازی به تفسیر نداشته باشد.

● **فکر می‌کنید نمایندگان مجلس با قانون تجارت با توجه به اینکه در آن به مقولاتی از قبیل جهانی شدن و خصوصی‌سازی نیز پرداخته شده است، چه برخوردی داشته باشند؟**

○ کاری که صورت گرفته یک کارشناسی بوده و هزاران ساعت وقت صرف آن شده و می‌توان گفت یک دستاورد ملی است و مطمئن هستم که مجلس هفتم در بررسی آن عنایت خاص را خواهد داشت و هم اینکه به‌طور قطع مجلس هم به این نتیجه خواهد رسید که بایستی فرایند خاصی را برای بررسی‌اش پیش بینی کند و امیدواریم که نمایندگان مجلس نیز با توجه به اهمیتی که این قانون دارد، آن را به‌عنوان موارد با اولویت بررسی کنند. می‌توان گفت هر کس که با نوین‌سازی فضای کسب و کار موافق باشد، از این قانون استقبال می‌کند، البته طبیعی و پذیرفتنی است که در هر مرحله‌ای از بررسی، تهیه و تصویب یک قانون رکن صاحب‌نظر، اصلاحات خود را اعمال کند.

● **از نظرات بخش خصوصی در بازرگاری قانون تا چه حد استفاده شده است؟**

○ در شروع کار برای آنکه کار به صورت اصولی دنبال شود، از تمام متخصصین و نهادهای خصوصی و دولتی مرتبط با قانون تجارت نظرخواهی کردیم. ضمن آنکه یکسری از افرادی را که در این زمینه کار کرده بودند، می‌شناختیم. نظرات دستگاه‌ها و نهادهایی مثل اتاق بازرگانی و

همین قانون فعلی دارای قابلیت‌های خوبی است که توانسته حدود ۷۰ سال عمر کند و در حال حاضر نیز یک سری از مواد موجود قانون حفظ شده است

وزارت صنایع و انجمن‌های مرتبط با وزارت صنایع از جمله کنفدراسیون صنعت که با قانون تجارت درگیر بودند را جمع‌آوری کردیم و مجریان موظف بودند که در بازبینی لایحه قانون به تمام این نظرات توجه کنند. همچنین اقدام مثبت دیگری که در این زمینه انجام شد، اختصاص یک سایت الکترونیکی برای اطلاع‌رسانی و همچنین اعلام یک فراخوان برای جمع‌آوری دیدگاه تمام اشخاصی که در این زمینه نقطه نظری داشتند بود و می‌توان گفت آنهایی که به این فراخوان عمومی پاسخ دادند، بطور عمده بخش خصوصی بود.

● **فکر می‌کنید قانون فعلی تجارت چه تاثیری در وضعیت تجاری کشور داشته و تا چه حد بازدارنده بوده است؟**

○ قانون تجارت کشور یک قانون بازدارنده نبوده و می‌توان گفت قانون فعلی دارای قابلیت‌های خوبی است که توانسته حدود ۷۰ سال عمر کند و در حال حاضر نیز یکسری از مواد موجود قانون حفظ شده است. اما وقتی ما در اقتصادمان هدف‌گذاری می‌کنیم و در چشم انداز ۲۰ ساله کشور هدفمان این است که جزو اقتصادهای برتر در منطقه باشیم، باید رویکردمان یک رویکرد آینده‌گرا و نوین باشد و بجای آنکه امروز بنشینیم و براساس روندها و پیش‌بینی‌هایی که مبتنی بر شناخت امروزمان است دنیا را تصویر کنیم، باید خود را تجهیز کرده و به سمت ابزارهای کارآمد برویم. در حال حاضر، خیلی از حوزه‌ها وجود دارد که قانون تجارت ما برایش پوشش ندارد مثل اسناد تجارت الکترونیک، شرکت‌های مادر و وابسته، ورشکستگی، انحلال و ادغام، کنسرسیوم‌ها و ... که قانون تجارت در صورت اصلاح می‌تواند منابع جدید را برای رشد تجاری و فضای کسب و کار بیشتر فراهم کند.

● **مفاهیم جدیدی در قانون جدید گنجانده شده است که بخشی از تجار ما به دلیل سنتی بودن نشان با این مفاهیم ناآشنا هستند، آیا فکر نمی‌کنید که در این زمینه مقاومت و یا مشکلاتی بوجود آید؟**

○ یکی از اقتصاددانان مشهور به نام "نورث داگلاس" که یک اقتصاددان نهادگر است، بر این باور است که "کار تدوین و تصویب قانون سهل‌تر از اجرای آن است چون اصولاً قوانین براساس توافق یک جمع معدودی که اصولاً هم جزء افراد خبره هستند تهیه و تصویب می‌شود اما چه بسا سال‌ها طول بکشد که این قوانین به درستی به اجرا درآید"، در نتیجه در هر مرحله از کار شما باید به مشکلات همان مرحله بیاورید و سعی کنید همان مرحله را به درستی انجام دهید. در بازرگاری قانون پیش‌بینی کردیم که به باورها و عرف‌های موجود در حوزه حقوق تجارت توجه کنیم و در فرایند اصلاح قانون تجارت یکی از اصول دوازده‌گانه‌مان این بود که به باورها و عرف‌های جامعه در حقوق توجه کنیم. در حال حاضر، خیلی از روابط در زمینه اسناد تجاری بین کسی که دارنده سند است و کسی که گیرنده سند است شکل گرفته و وقتی این رویه کار می‌کند و مفید است ما نباید جلوی آنرا بگیریم بلکه اگر این رویه درست است باید برای آن قانون بنویسیم. برای همین ما قانون را پشت درهای بسته نوشته‌ایم و

با صاحب‌نظران و افراد مختلف به بحث نشستیم. البته باید تلاش کنیم در مراحل بعدی آگاهی عمومی را نسبت به فرایند اصلاحات افزایش دهیم که این امر مهم نیز از طریق رسانه‌ها و

تدوین و تصویب قانون سهل‌تر از اجرای آن است اصولاً قوانین توسط افراد خبره تهیه شده اما سال‌ها طول می‌کشد که به درستی اجرا شود

تشکل‌های تخصصی و صنفی می‌تواند انجام شود. در حال حاضر، با وجودیکه کشور ما بالغ بر یک درصد جمعیت جهان را داراست و ذخایر قابل توجه معدنی، نفت و گاز دارد اما متأسفانه سهم ما از تجارت دنیا کمتر از چهاردهم درصد و سهممان از GDP دنیا ۸۶ دهم درصد است. در واقع، می‌توان گفت ما متناسب با مواهب طبیعی سهم از تجارت دنیا نداریم و این ناشی از آن است که ما با ملاحظات و ملازمات اقتصاد نوین فاصله داریم. یکی از این جنبه‌ها کاربرد فناوری اطلاعات در تجارت است ما باید براساس این شکاف برنامه ریزی کرده و ساختارها را عوض کنیم نه براساس وضعیت موجود. یکی از پیام‌های اقتصاد نوین که از سوی موسسه توسعه سازمان ملل بر آن تأکید می‌شود این است که پارادایم توسعه امروز، پارادایم توسعه دانش بر Knowledge Intensive (development) یا E - development در این فضای توسعه، محتوای سرمایه‌گذاری‌ها باید کاربرد ICT داشته باشد و این پیامی برای ما دارد، اگر ما قانون تجارت الکترونیک را بازرگاری می‌کنیم باید به این امر توجه کنیم و آگاهی‌های عمومی را توسعه دهیم.

● **در حال حاضر تدوین قانون تجارت در چه مرحله است؟**

○ این قانون حدود هزار و ۱۰۰ ماده بوده که در فرایندی که از تیرماه سال ۸۲ آغاز شد با حداقل هفته‌ای دو جلسه با حدود ۲۰ نفر کارشناس موفق شده‌ایم حدود ۶۵۰ ماده را بازبینی کنیم. در بخش کلیات، بازبینی به اتمام رسیده، بحث حقوقی شرکت‌ها بحث بسیار وسیعی است که تقریباً به اتمام رسیده و بحث اسناد تجاری بازبینی‌اش آغاز شده است و تلاشمان این است که تا پایان سال باقی مواد را هم بازبینی و پیش‌نویس نهایی را به دولت ارائه کنیم ضمن آنکه همیشه به این نکته توجه داشته‌ایم که دقت در تدوین قانون نباید فدای سرعت شود.

گفت و گو: سیمای رادمش □